

การศึกษาฐาน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย TSUKUBA กรุงโตเกียวประเทศญี่ปุ่น ดินแดนอาทิตย์อุทัย

กุลจิรา รักษนคร

Kuljira Raksanakorn

Assistant Professor, Fields of elementary, Khon Kaen University

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นฝ่ายประถมศึกษา (ศึกษาศาสตร์)

บทนำ

ประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่ล้อมรอบไปด้วยทะเลและกระแสน้ำอุ่นและกระแสน้ำเย็น ที่ไหลผ่านทะเลโดยรอบ พื้นที่ส่วนมาก 70% ของประเทศเป็นเขตภูเขา ที่เหลือนั้นเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีเกาะสำคัญ ๆ ทั้งหมด 4 เกาะด้วยกัน คือ เกาะฮอกไกโด ฮอนชู ชิโกกุและกิงกิ พื้นที่ส่วนมากของประเทศญี่ปุ่น อยู่ในเขตอบอุ่นเหนือของโลกและมีภูมิอากาศเขตร้อนชื้นมีลมตะวันตกเฉียงใต้พัดจากมหาสมุทรแปซิฟิก ในฤดูร้อนและลมตะวันออกเฉียงเหนือพัดจากภาคพื้นทวีปเอเชียในฤดูหนาว เพราะต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น ใต้ฝุ่นภูเขาไฟระเบิดและแผ่นดินไหวเสมอ จึงออกแบบโครงสร้างตึกสูง อาคารบ้านเรือนที่แข็งแรง สามารถต้านแผ่นดินไหวนอกจากนั้นชาวญี่ปุ่นได้พัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น หอสูง ทางด่วนรถไฟความเร็วสูงเป็นต้น และอื่น ๆ ที่ก้าวหน้าเสมอมาในโอกาสที่ได้ไปศึกษาฐานที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย TSUKUBA กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ในโครงการศึกษาฐานครั้งนี้ วัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาภูมิประเทศ บริบททั่วไป และเพื่อศึกษานวัตกรรม งานวิจัยที่ใช้ Lesson Study เปรียบเทียบกับบริบทของประเทศไทย หรือประเทศอื่น ๆ ขอชื่นชมธรรมชาติอากาศ การคมนาคม การใช้จักรยานในชีวิตประจำวัน โดยมีทางสำหรับให้จักรยานได้ขับขี่ สะดวกในการเดินทางสัญจรไปมา รถยนต์ส่วนตัวจะน้อยมากเนื่องจากราคาแพง น้ำมันเชื้อเพลิงราคาสูงมาก ทำให้มลพิษทางอากาศมีน้อย อากาศค่อนข้างดีญี่ปุ่นมีความก้าวหน้าทางด้านรถไฟเป็นอย่างมาก มีเส้นทางครอบคลุมทั่วประเทศ โดยสามารถแบ่งความเร็วในการเคลื่อนที่ได้แก่ รถไฟชินคันเซน ซึ่งเป็นรถไฟหัวจรวดที่วิ่งเร็วที่สุดในโลก มีเป็นรถด่วน Limited Expres ที่จอดเฉพาะสถานที่ที่สำคัญ ๆ จึงเป็น Rapid Train และท้ายที่สุด รถไฟธรรมดาธรรมชาติแห่งฤดูประเทศญี่ปุ่น มี 4 ฤดูกาล คือ มีฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว แต่ละฤดูมีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์ของตนเองดังนี้

1. ฤดูใบไม้ผลิ ช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคม เป็นฤดูที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุด เพราะในเดือนเมษายนดอกซากุระสีชมพู ขาวบานสะพรั่ง สดชื่น เป็นช่วงน่าท่องเที่ยว
2. ฤดูใบไม้ร่วงช่วงเดือนมิถุนายน – สิงหาคม เป็นฤดูที่มีสีสันสวยงามมากที่สุด บรรดาพฤกษาต่าง ๆ จะเปลี่ยนสีหลากหลาย เช่น สีแดง ส้ม เหลือง ร่วงหล่นเป็นข้อแตกออกดอก ชาวญี่ปุ่นจะไปพักผ่อนหย่อนใจและสนุกกับการเล่นกีฬา เล่นดนตรี ไปด้วย

3. ฤดูร้อนช่วงเดือน กันยายน-พฤศจิกายน เป็นฤดูความสนุกสนาน เทศกาลเฉลิมฉลอง ประจำปีมากมาย เป็นช่วงแห่งการท่องเที่ยวตากอากาศ โดยเฉพาะแถบชายทะเลภูเขา

4. ฤดูหนาวช่วงเดือน ธันวาคม-กุมภาพันธ์ เป็นฤดูที่มีหิมะตก โดยเฉพาะภาคเหนือ เมื่อแหล่งน้ำกลายเป็นน้ำแข็ง ประชาชนจะเล่นสเก็ตและสกีน้ำแข่งกันสนุกสนาน เพื่อรอวันคริสต์มาสและวันปีใหม่ นับเป็นวันที่ทุกคนรอคอยในรอบปีได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ได้เห็นดอกซากุระบาน สวยงามมาก

อาหารของญี่ปุ่น ถ้าสั่งเป็นชุดจะให้ดื่มชูปก่อน 1 คำ แล้วค่อยรับประทานข้าว กับข้าวสลับกันไปจนอิ่ม ค่อนข้างที่จะมีระเบียบ กฎเกณฑ์พอสมควร สิ้นอาหารสวยงามนำรับประทาน ประดิษฐ์ประดอย เรียกได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ มีระเบียบกฎเกณฑ์ของญี่ปุ่น ไม่ตะเกียบใช้เสร็จเรียบร้อยแล้วเช็ดปลายให้สะอาด ถ้วยชุปจะต้องมีฝาปิด รับประทานเสร็จต้องปิดฝาให้เรียบร้อย

นักเรียนจะถูกฝึกเรื่องการประหยัด ถูกสอนให้รู้คุณค่าของอาหารที่รับประทานเรียนรู้ที่มาของอาหาร ต้องรับประทานจนหมด ไม่เหลือทิ้ง ไม่ซื้ออาหารฟุ่มเฟือย ทุกคนได้รับประทานอาหารที่โรงเรียนจัดเตรียมให้ โดยฝ่ายโภชนาการ

บทบาทของพ่อแม่

คนญี่ปุ่นเมื่อแต่งงาน ผู้ชายจะเลือกผู้หญิงที่ฉลาด สามารถดูแลสั่งสอนลูกให้เป็นคนดีคนเก่ง มีระเบียบแบบแผน พ่อจะไปทำงานนอกบ้าน

แม่ดูแลลูก พ่อแม่เป็นแบบอย่างที่ดี ชาวญี่ปุ่นจะสอนให้ลูกมีวินัยรู้จักช่วยเหลือตนเอง สอนให้ลูกซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม ขยัน อดทน รักความสะอาด รักสิ่งสิ่งแวดล้อม รักประเทศ เมื่อลูกเข้าโรงเรียน

พ่อ-แม่จะให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนดีมาก เช่น การให้ความร่วมมือเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่สอนเรื่องต่าง ๆ ให้กับเด็ก พ่อแม่จะดูไปด้วยกับลูก เพื่อเรียนรู้และสอนลูกไปด้วยกัน นอกจากนี้ พ่อแม่ยังให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนอีกด้วย เช่น งานด้านอาคารสถานที่ เป็นต้น เพราะในโรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด เด็ก ๆ ทุกคนต้องช่วยกันดูแล พ่อแม่ก็ต่างช่วยกันหาต้นไม้มาปลูกให้โรงเรียน ในโรงเรียนมีการโรง 1 คน ดังนั้นทุกคนจึงต้องช่วยเหลือตนเอง

ด้านชุมชนและผู้นำประเทศ

ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ให้เด็กอย่างหลากหลาย เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ สวนสนุก สวนสาธารณะ วัดต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ทุกคนในชุมชนยังเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก ๆ ให้ความสำคัญกับเด็กและให้ความร่วมมือกับรัฐบาลเสียภาษี เขาถูกปลูกฝังให้รักธรรมชาติ รักแผ่นดินของตนเองประเทศจะพัฒนา ส่วนใดของบ้านเมือง จะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า

ในอนาคต 10-50 ปี ข้างหน้า รัฐบาลจะมีรายได้จากการเสียภาษีจากประชาชนในท้องถิ่น 10-60% ของรายได้ ทำให้ประเทศญี่ปุ่นพัฒนาประเทศบริหารจัดการสภาพแวดล้อมและองค์กรสนับสนุนให้ประชาชนในประเทศให้มีความรู้ เจริญรุ่งเรืองได้รวดเร็ว

ความรักอาชีพครู

อาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีได้รับการยกย่องในญี่ปุ่นมาก ครูของโรงเรียนได้รับการคัดเลือกจากการรับสมัครทั่วประเทศ

ขณะนี้เราได้ไปศึกษาดูงานครั้งนี้คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ISUKUBA UNIVERSITY มีทั้งหมด 11 แห่ง มีทั้งระดับประถมศึกษาในสวนระดับมัธยมศึกษาเป็นการวิจัยโดยวิธีแบบเปิด (Open Approach) ด้วยนวัตกรรม Lesson Study โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรการช่าง การพาณิชย์ และการศึกษาพิเศษ

ภาระหน้าที่ของอาจารย์

1. ภาระงานของอาจารย์ สอนคนละ 15 คาบ/สัปดาห์ มีการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่การสอน และมีกิจกรรมชุมนุมนอกเหนือจากการเรียนการสอน
2. การทำวิจัย อาจารย์จะทำวิจัยและเปิด Open Class ให้ครูทั่วประเทศมาศึกษาดูเสมอมา การเรียนการสอนโดยไม่ของบประมาณถือว่าเป็นหน้าที่ ส่วนโครงการวิจัยอื่น ๆ นอกเหนือจากชั้นเรียนแล้ว จะของบประมาณจากกระทรวง ศึกษาธิการด้วยตนเอง
3. ครูต้องทำหน้าที่ดูแลจัดงานกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ชุมนุม การพานักเรียนไปทัศนศึกษา
4. ครูมีการนิเทศซึ่งกันและกัน แล้วนำมา วิเคราะห์ร่วมกัน คุยกัน ปรีกษาหารือเพื่อปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น

การจัดการเรียนการสอน

1. กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดหลักสูตร โดยให้โรงเรียนทั่วประเทศยึดกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนสาธิตต้องเป็นต้นแบบในการจัดการเรียน การสอน มีการแลกเปลี่ยนและพัฒนาหลักสูตร นวัตกรรมสู่โรงเรียนต่างๆ เสมอ
2. เวลาเรียน คาบละ 50 นาที วันละ 6 คาบ สัปดาห์ละ 5 วัน หยุดเสาร์-อาทิตย์
3. วิชาสอนมี 9 วิชา คือ คณิตศาสตร์ ภาษา ญี่ปุ่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ พลศึกษา การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นมีวิชาเลือกเสรี กิจกรรมพิเศษ ชุมนุมและ กิจกรรมอื่น ๆ การจัดตารางสอนจัดปีละครั้ง วิชาหลักๆ จัดให้นักเรียน เรียนในตอนเช้า คือ คณิตศาสตร์ ภาษาญี่ปุ่น วิทยาศาสตร์ วิชาที่เป็นกิจกรรมจัดให้ เรียนตอนบ่าย เช่น การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศิลปะ พละ เป็นต้น

ด้านนักเรียน

1. จำนวนนักเรียน 40 คนต่อห้อง แบ่งเป็น นักเรียนชาย 20 คน หญิง 20 คนเท่ากัน

2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะมาจากประถมประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ที่เหลือ รับสอบคัดเลือก

2. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่ จะไปเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 80 โดยพิจารณาจากผลการเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 80 อีก ร้อยละ 20 จากผลคะแนนการสอบแข่งขัน

4. พฤติกรรมนักเรียนด้านการเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจ สนใจการเรียนมาก ร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น

ด้านวัดกรรมการศึกษา

นวัตกรรมการศึกษา บางส่วนมาจากกระทรวง ศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่โรงเรียนผลิตและ พัฒนาขึ้นเองจากการคิด วิจัยของครูผู้สอนเอง โดยจะมีโรงเรียนต่าง ๆ มาขอชมเสมอ

ด้านอาคารสถานที่และห้องเรียน

อาคารเรียนสะอาด น่าเรียนทีเดียว ซึ่งนักเรียน แบ่งเวรกันเอง ห้องเรียนครบทุกกลุ่มสาระและครบ ทุกชั้นเรียนตามที่เปิดสอน เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องดนตรี ห้องศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ห้องสมุด เป็นต้น

นักเรียนทุกคนจะมีลิ้นชักเกอร์ของตนเอง ที่บริเวณหน้าห้อง ภายในห้องเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ การสอนประจำห้องเรียน มีกระดานแบบเลื่อนขึ้นลง และมีพื้นเป็นแผ่นโลหะ สะดวกในการใช้ติดกับ สื่อการสอนที่เป็นแม่เหล็กมีห้องศึกษาค้นคว้า สำหรับครู เพื่อใช้ในการเตรียมการสอน

อื่น ๆ

เนื่องจากการศึกษาภาคบังคับ ครูผู้สอน จะทำการสอนและซ่อมเสริมให้นักเรียนสอบผ่าน เลื่อนชั้นทุกคน ฟรีโดยไม่เก็บค่าเรียน มีนักศึกษา จากมหาวิทยาลัย ISUKUBA มาฝึกสอน โรงเรียนจะ

ไม่มีโรงอาหาร เพื่อขายอาหารหรือของว่างต่าง ๆ แต่จะมีการบริการทำอาหารกลางวันให้นักเรียน ซึ่งทางโรงเรียนจะให้เป็นเมนูอาหาร ตลอดจนภาค การศึกษาให้แก่ผู้ปกครองทราบ กิจกรรมนอก ห้องเรียน จะให้อาจารย์กำหนดตามที่โรงเรียนกำหนด ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ในส่วนของการศึกษา ในแหล่งชุมชน จะอยู่ในวิชาสังคมศึกษา โดยอาจารย์ ผู้สอนจะเป็นผู้พานักเรียนไป กรณีที่อยู่ไกล ทางโรงเรียนจะใช้เวลาบ่ายวันศุกร์ เช่น ไปพิพิธภัณฑ์ ต่าง ๆ

การจัดสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน

บริเวณโรงเรียนมี เป็นธรรมชาติมาก มีต้นไม้ ดอกไม้ประดับที่มีสีสันหลากหลาย สวยงาม สะอาด ส่วนใหญ่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดีช่วยกันหาต้นไม้ มาปลูกเอง

เด็กนักเรียนช่วยเหลือตนเองได้ดี การเดินทางไป – มา ระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่ต้องมี พ่อ-แม่

ส่งเลย ไปกลับเองประกอบกับบรรยากาศ การจราจร เดินทางสะดวก บ้างก็ใช้จักรยานเป็นการเดินทางไป โรงเรียน เรียกได้ว่าช่วยเหลือตนเองได้ดี

ในการนี้มีโอกาสได้ไปดูกิจกรรมการเรียน การสอนหลายวิชา เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ สังคม ภาษาอังกฤษ ศิลปะ พลศึกษา และการงานอาชีพ และเทคโนโลยี โดยวิธีแบบเปิด Open Approach นวัตกรรม Lesson Study ขอยกตัวอย่างการจัด การเรียนการสอนกลุ่มวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ดังนี้

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้นวัตกรรม

Lesson Study

การทำอาหาร อาหารว่าง “ซีลตามะ”

1. คุณครูสร้างข้อตกลงกับเด็ก ๆ โดยให้เด็ก ๆ แต่งกายสวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผม โดยใช้อุปกรณ์ที่เด็ก ๆ เตรียมมาเอง มีการอภิปรายสาเหตุเพื่อให้เด็กคิด ทำไมเราต้องใช้หมวกคลุมผมเพราะอะไร โดยครูป้อนประเด็นคำถาม “อาหารจะอร่อยอย่างไร ถ้าเรากินแล้วไปเจอเส้นผม จะเป็นอย่างไร จะรู้สึกอย่างไร” ครูแจกบัตรงานแก่เด็ก ๆ ทุกคน เพื่อให้อ่านและทำความเข้าใจขั้นตอนการทำอาหารร่วมทั้งมีภาพประกอบ

2. ครูสาธิตวิธีการทำอาหาร ใช้บัตรภาพประกอบขั้นตอนการทำอาหารและปฏิบัติกิจกรรมโดยเริ่มตั้งแต่การผสมแป้งกับน้ำ การนวดแป้งให้เด็ก ๆ สังเกตการณ์ทำงาน นวดแป้ง บั่นแป้ง-ต้มแป้ง ในน้ำเดือด เด็ก ๆ ตั้งประเด็นคำถามว่า “รู้ได้อย่างไรว่าแป้งสุก” (ครูบั่นแป้งหลายลักษณะ เช่น บั่นเป็นก้อนกลม ๆ บั่นกลมกดปุ่มตรงกลาง บั่นเป็นก้อนแบน ๆ เป็นต้น) เมื่อเด็ก ๆ อภิปรายจบ ตักแป้งออกจากน้ำ มีการผ่าก้อนแป้งที่ต้มแล้วเพื่อพิสูจน์ผลการทดลองเพื่อให้เด็ก ๆ ค้นหาคำตอบ

3. เด็ก ๆ แบ่งกลุ่มปฏิบัติงานโดยก่อนทำงานเด็ก ๆ ทุกคนล้างมือฟอกสบู่ เช็ดมือจนสะอาดปฎิบัติงานที่ทำร่วมกันและแบ่งหน้าที่การทำงาน ก่อนเด็ก ๆ จะผสมแป้งกับน้ำ ครูต้องมีตัวอย่างแป้งที่พร้อมปั้นแจกตามกลุ่มแล้วให้เด็ก ๆ ศึกษาโดยใช้มือสัมผัส แป้งพร้อมปั้น และให้เด็กลองผสมแป้งด้วยตนเอง โดยให้แป้งมีสภาพเหมือนตัวอย่างที่ครูให้

4. ตักแบ่งอาหารที่เด็ก ๆ ทำร่วมกันด้วยความภาคภูมิใจ รับประทานเสร็จเก็บของทำความสะอาดสถานที่ให้เรียบร้อย

5. บันทึกคำตอบลงในบัตรงาน จากข้อมูลต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ ค้นพบหลังกระบวนการทำอาหารเสร็จสิ้น (โดยมอบหมายให้เป็นการบ้านนำเสนอภายหลัง)

บทบาทของครู

1. เตรียมการสอน เอกสาร อุปกรณ์ที่เด็กจะใช้
2. เตรียมอุปกรณ์แผ่นภาพ ขั้นตอนการทำงาน
3. พุดกระตุ้นด้วยคำถามที่ให้เด็ก ๆ คิด
4. ให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กมีปัญหา
5. สังเกตการทำงานของเด็ก ๆ ทุกคน

บทบาทของนักเรียน

1. เตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัว ได้แก่ ผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผม
2. สังเกตและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้แก่ การผสมน้ำกับแป้ง บั่นแป้ง ต้มแป้งให้สุก ตักแบ่งใส่ถ้วยให้ทุกคนในกลุ่ม ผสมฟรุ๊ตสลัดวางบนแป้ง ต้มสุกรับประทานเอง
3. บันทึกคำตอบข้อมูลที่ค้นพบจากการปฏิบัติงาน

ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับ

1. กระบวนการทำงานกลุ่มของเด็ก เปรียบเทียบทางด้านนวัตกรรม Lesson Study ทุกคนทำงานอย่างมีความสุขร่วมมือร่วมใจและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย มีการพูดคุยและแบ่งหน้าที่กันทำ จนทำให้เกิดผลสำเร็จของงาน
2. การสอนให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กได้ลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. ครูจะมีการกระตุ้นให้เด็กคิดด้วยการใช้คำถามและสร้างเงื่อนไข

ตัวอย่าง “อาหารจะอร่อยอย่างไร ถ้าเรากินแล้วไปเจอเส้นผม จะรู้สึกอย่างไร” ให้เด็ก ๆ ผสมน้ำกับแป้ง เมื่อนวดเข้ากันแล้วทำแป้งให้นุ่มเหมือนตัวอย่างที่ครูให้

4. การฝึกให้เด็ก ๆ สังเกตและเปรียบเทียบเด็กสามารถค้นพบคำตอบด้วยตนเอง

ตัวอย่าง “การปั้นแป้งหลายแบบแล้วต้มในน้ำเดือด ในเวลาเท่ากัน อะไรจะเกิดขึ้น” ครูผ่าครึ่งก้อนแป้งที่ต้มแล้วให้เด็กดูหลังจากการอภิปรายจบ

5. เป็นการสอนที่เน้นคุณลักษณะพึงประสงค์ ได้แก่ การใช้เครื่องมือ การรักษาความปลอดภัย การรักษาความสะอาดมือ ภาชนะวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ใช้งาน การแต่งกาย การทำงานกลุ่ม เป็นต้น

6. การแก้ปัญหาของครูเพื่อกระตุ้นการทำงานของเด็ก มีเด็กกลุ่มหนึ่งไม่ตั้งใจทำงาน ทำแป้งเลอะเทอะมากจนปั้นไม่ได้ และหัวเราะเล่นกันสนุกสนาน ครูสังเกตเห็นแต่ยังไม่ใส่ใจรีบดูแลการทำงานของเด็กกลุ่มอื่นต่อไป ในที่สุดหัวหน้ากลุ่มเข้าไปหาครูเพื่อขอความช่วยเหลือ ครูแนะนำให้เพิ่มแป้งเด็กยังคงเล่นกัน ครูเข้าไปดูและพูดด้วยสีหน้าวางเฉย ใช้ข้อมูลย้อนกลับไปที่เด็กว่า “หนูลองเปรียบเทียบดูสิว่า เพื่อนเข้าทำไปถึงไหนกันแล้ว เพื่อนต้มแป้งกันแล้ว และกลุ่มของตัวเองถึงไหน” ครูปล่อยให้เด็ก ๆ คิดและตัดสินใจเอง เด็ก ๆ สังเกตเห็นเพื่อนบางกลุ่มต้มแป้งเสร็จแล้วจึงพยายามแก้ไขตนเองรีบเร่งทำงานและเสร็จทันเพื่อนกลุ่มอื่นเช่นกัน

อาหารว่าง “ซีลิตามะ”

อุปกรณ์

1. แป้งข้าวเหนียวผสมแป้งข้าวเจ้า
2. ผลไม้กระป๋อง ฟรุ๊ตสลัด
3. น้ำสะอาด
4. หม้อต้ม, ถ้วยชาม
5. กระชอน
6. ท็อปปิ้ง

วิธีทำ

1. เทแป้งผสมน้ำที่ละช้อน ผสมแป้งให้เหนียวปั้นได้โดยไม่ติดมือ
2. ต้มน้ำให้เดือดพล่าน

3. ปั้นแป้งเป็นลูกกลม เหนียวหัวแม่มือ กดปุ่มตรงกลาง

4. นำลงต้มในน้ำเดือดจัด สังเกตถ้าสุกแป้งจะลอยตัวขึ้น

5. ตักแป้งที่สุกแช่ในน้ำธรรมดาทันทีจนหมดทุกลูก

6. ตักฟรุ๊ตสลัดผลไม้ในถ้วยแล้วตักแบ่งแป้งที่สุกแล้วลงในถ้วยที่มีฟรุ๊ตสลัด พร้อมรับประทานได้ประมาณ 6-10 คน

สรุป

การไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น โรงเรียนสาธิต TSUKUBA กรุงโตเกียว ครั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศ ภูมิประเทศ ภูมิทัศน์กระบวนการเรียนการสอน ที่ใช้งานวิจัยโดยใช้นวัตกรรม open Approach ด้วยวิธี Lesson Study ข้อสังเกตและความประทับใจนั้น ที่เห็นเด่นชัดนักเรียนมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมตลอดคาบเรียน โดยไม่รู้สึกละเลยและจดบันทึกเนื้อหาใจความสำคัญที่ครูเน้นบนกระดาน การสอนของคุณครูมีสื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ตลอดจนเป็นการปลูกฝังกันมา นับว่าได้แนวทางที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับบริบทของไทยได้อย่างดี ในส่วนบรรยากาศในโรงเรียนไม่ได้ตกแต่งอะไรมากมาย เนื่องจากพื้นที่ของญี่ปุ่นจำกัด แต่ก็ดูเป็นสัดส่วนดีตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมี 8 กลุ่มสาระ ธรรมชาติทั่วไปของภูมิประเทศช่วงที่ไปศึกษาดูงาน เป็นฤดูใบไม้ผลิ ฤดูที่นักท่องเที่ยวมากที่สุดในเดือนเมษายน ดอกซากุระสีชมพูแลดูขาวปนชมพู สมที่เขาร่ำลือกันว่าสวยงามมาก บานสะพรั่งสวยที่สุดในโลกจริง ๆ และชาวญี่ปุ่นบอกอีกว่า ถ้ามาช่วงมีนาคม – พฤษภาคม ยิ่งจะน่าท่องเที่ยวที่สุด และศึกษาบริบทภูมิประเทศ นับได้ว่าญี่ปุ่นเป็นเมืองที่พัฒนาได้รวดเร็วมากเทียบเท่ากับอาณานิคมประเทศอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ฝ่ายกรรมการสรุปเอกสารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. **สรุปผลการศึกษาดูงานประเทศญี่ปุ่น อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2553.**
- [2] ฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัย ISUKUBA. **คู่มือนักเรียนโรงเรียนสาธิต (ประถม) มหาวิทยาลัย ISUKUBA (กรุงโตเกียว) ประเทศญี่ปุ่น. 2553.**